

УДК 619 : 618.19. 636. 7

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ НЕСПРАВЖНЬОЇ ВАГІТНОСТІ У СОБАК ПРЕПАРАТАМИ «ДОСТИНЕКС®» І «КОВІНАН®».

Масс А.О. к. біол. н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. У статті представлено результати стосовно ефективності використання препаратів «Достинекс®» і «Ковінан®», схеми введення та дози, їх дію на статеві органи та молочні залози під час профілактики та лікування несправжньої вагітності у собак.

Ключові слова: собака, несправжня вагітність лікування, профілактика, статеві органи, молочна залоза.

Актуальність проблеми. Якість життя тварин, у яких явище несправжньої вагітності проявляється кожного еструсу, різко знижується, а ускладнення, що виникають при несправжній вагітності у собак, можуть стати загрозою для здоров'я і навіть життя тварини. Саме це обумовлює часте звернення з даного приводу власників собак до ветеринарних лікарень [3,6].

Явище несправжньої вагітності являється природним фізіологічним станом собак, тоді як патологією можна вважати лише можливі ускладнення її перебігу або неправильного лікування. Цей факт сказується на методах її профілактики та лікування, різноманіття схем не забезпечує гарантованого ефекту і не захищає собак від наслідків побічних дій проведених заходів, що знижує економічну ефективність діяльності різних ветеринарних закладів [1,2].

Мета і завдання дослідження- визначити ефективність профілактичної та лікувальної дії гормональних препаратів «Достинекс®» і «Ковінан®», при явищах несправжньої вагітності у собак.

Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

1. Провести дослідження з використанням препарату «Достинекс®» та «Ковінан®» за обраними схемами, для профілактики та лікування несправжньої вагітності у собак.
2. Визначити ефективність препаратів при даній патології у тварин, їх дію на статеві органи та молочні залози під час профілактики та лікування несправжньої вагітності у собак.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження для даної роботи проводили в умовах приватної ветеринарної лікарні «Vet Мир» м. Полтава.

Матеріалом для проведення досліджень слугували собаки віком від 2 років 6 міс до 7 років різних порід, а також безпорідні, яким останні три тички ставився діагноз несправжня вагітність. Вони відбиралися за наступних принципів:

-за клінічними показниками несправжньої вагітності та її ускладнень різного ступеню важкості, відсутністю чи наявністю схем профілактики і лікування, періодичністю проявів клінічних ознак несправжньої вагітності будь-якого ступеню інтенсивності.

Дослідження проводились за наступною схемою: Формування двох груп тварин-аналогів по 6 собак у кожній із середньою масою тіла 22 кг за наступним принципом: в першу групу входили тварини, яким проводилась гормонотерапія препаратом «Достинекс®»; другій групі тварин проводилась гормонотерапія препаратом «Ковінан®» при несправжній вагітності та її ускладненнях. Кожна група поділялась на дві підгрупи по 3 собаки у кожній за наступним принципом: перша підгрупа обох груп отримувала відповідний препарат для профілактики за 4 тижні до чергової тички, друга підгрупа проходила лікування починаючи з 50 доби після останнього періоду охоти;

Аналіз результатів профілактики і лікування проводився за наступними показниками: інтенсивність проявів несправжньої вагітності в перших підгрупах, тривалість зникнення клінічних проявів несправжньої вагітності в других підгрупах, частота виникнення маститу або новоутворень молочної залози в усіх підгрупах, порівняння результатів в групах і підгрупах між собою.

Терапевтична ефективність препаратів для перших підгруп оцінювалась через 5 тижнів після закінчення тички, а для других підгруп – після нормалізації

поведінки тварин, припинення лактації, зменшення розмірів молочних залоз до фізіологічних показників.

Таблиця 1

Схема введення препаратів собакам			
Показники		Перша підгрупа	Друга підгрупа
Перша група	«Достинекс®»	Кількість тварин	3
		Кількість проведених курсів	3
		Доза препарату	0,01 мг/кг маси тіла
		Спосіб введення	Внутрішньовенно
		Кількість введень	3
		Інтервал між введеннями	1 раз/тиждень
		День першої ін'єкції	Анеструс, 4 тижні до початку тічки
Друга група	«Ковінан®»	Кількість тварин	3
		Кількість проведених курсів	3
		Доза препарату	1,5 мл/10 кг маси тіла
		Спосіб введення	Підшкірно
		Кількість введень	1
		Інтервал між введеннями	-
		День першої ін'єкції	Анеструс, 4 тижні до початку тічки

Нами проводилося вивчення дії препаратів «Достинекс®» і «Ковінан®» при профілактиці ускладнень несправжньої вагітності у собак. Аналіз результатів терапевтичної ефективності проводився через 5 тижнів після закінчення тічки. Для кожного показника розраховувались середні значення після трьох проведених курсів терапії кожним з препаратів. Дані досліджень представлені у таблиці 2. На підставі отриманих результатів можна дати наступний аналіз проведеної гормонотерапії.

Таблиця 2

Дія препаратів «Достинекс®» і «Ковінан®» після профілактики несправжньої вагітності у собак.

Показники	«Достинекс®» (перша група)	«Ковінан®» (друга група)	Різниця показників, порівняно із першою групою (±)
Кількість тварин	3	3	-
Кількість проведених курсів	9	9	-
Період оцінки результатів	5 тижнів після закінчення тічки	5 тижнів після закінчення тічки	-
Відхилення поведінки, кількість випадків	1	5	+4
Збільшення молочних залоз, кількість випадків	0	4	+4
Виникнення лактації, кількість випадків	0	4	+4
Мастити	0	1	+1
ПМЗ*	0	0	0
Піометра	0	1	+1

* - пухлини молочних залоз

П'ятий тиждень після закінчення тічки – це початкова стадія дієструсу (приблизно 35-й день функції жовтого тіла), коли клінічні прояви несправжньої вагітності стають помітними. Тому саме в

цей період оцінку змін, що відбуваються із собакою, можна вважати об'єктивною для аналізу ефективності проведених заходів. Відсутність ускладнень та побічних дій визначає рекомендації щодо використання тих чи інших заходів профілактики при несправжній вагітності у собак.

Відхилення поведінки у собак (з'явлення так званого материнського інстинкту) – це перша, найлегша стадія розвитку несправжньої вагітності, яка свідчить про початкові зміни гормонального фону. При використанні препарату «Достинекс®» стався один випадок прояву подібних змін в той час коли при використанні препарату «Ковінан®» спостерігалось 5 випадків.

Наповнення молочних залоз без проявів лактопоезу характеризує середню ступінь важкості перебігу несправжньої вагітності. При цьому ключовим моментом являється високий рівень естрогенів у крові регулярне підвищення якого сприяє виникненню новоутворень молочної залози. При використанні препарату «Достинекс®» не спостерігалось прояву цієї ознаки, що означає повний контроль гормонального фону, тоді як при використанні препарату «Ковінан®» спостерігалось 4 випадки.

Лактопоез – це заключна стадія всього механізму, який характеризує глибокі гормональні зміни в організмі собак, тобто фактично нормальний, повний розвиток несправжньої вагітності. При використанні препарату «Достинекс®» таких випадків не зареєструвалось, що свідчить про повну блокаду пролактину. При використанні препарату «Ковінан®» спостерігалось 4 випадків, тобто препарат проявив сумнівну здатність контролю гормонального фону.

Ускладнення несправжньої вагітності (мастит, новоутворення молочної залози) виникають на фоні тривалого і регулярного підвищення рівня пролактину. Це стається, коли гальмівного впливу на цей гормон не було вказано або проведені заходи виявились не ефективними. При використанні препарату «Достинекс®» вказаних ускладнень не реєструвалось, що свідчить про стійке блокування синтезу пролактину на його початкових стадіях. При використанні препарату «Ковінан®» стався один випадок виникнення маститу, пухлин молочних залоз не реєструвалось.

Кількість випадків побічних дій характеризує виправданість та доцільність проведених заходів. При використанні препарату «Ковінан®» реєструвався один випадок піометри. При використанні препарату «Достинекс®» не виявлено негативного впливу на статеву систему тварин.

Висновки

1. Препарат «Достинекс®» більш ефективний при профілактиці (на 44,4%) і лікуванні (на 18,5%) несправжньої вагітності та її ускладнень у собак, у порівнянні з препаратом «Ковінан®».

2. Препарат «Достинекс®» не викликав побічних дій у статевій системі і молочних залозах сук при використанні його для профілактики і лікування несправжньої вагітності, у той час при використанні препарату «Ковінан®» зміни спостерігалися.

3. Найбільш результативною для профілактики несправжньої вагітності була схема трьохразового використання препарату «Достинекс®» у дозі 0,01 мг/кг, а для лікування – схема 5-10-разового введення у дозі 0,015 мг/кг даного препарату.

Література

1. Бакл Дж. Гормоны животных, Перевод с англ. // М.: Мир, 1986. – 88 с.
2. Карш Ф. и др., Гормональная регуляция размножения у млекопитающих: Пер. с англ. /Под редакцией Остина и Р. Шотта //М.: Мир, 1987. – 305 с.
3. Руководство по репродукции и неонатологии собак и кошек / Перевод с англ., под редакцией Дж. Симпсон, Г. Ингленд, М. Харви // М.: Софион, 2005. – 260 с.
4. Яблонський В.А., Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // К.: Мета, 2002. – 319 с.
5. England G.C.W. Reproductive endocrinology in the dog and bitch. //Journal of Postgraduate Clinical Study №16, 1994. –P. 275-279.
6. England G.C.W. Reproductive biology in the dog. //The veterinary Annual, №36. –P. 187-201.

ЭФЕКТИВНОСТЬ ПРОФИЛАКТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ЛОЖНОЙ ЩЕННОСТИ У СОБАК ПРЕПАРАТАМИ «ДОСТИНЕКС®» И «КОВИНАН®».

Масс А.А. к. биол. н., доцент

Харковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье представлены результаты относительно эффективности использования препаратов «Достинекс®» и «Ковинан®», схемы введения и дозы, их действие на половые органы и молочные железы во время профилактики и лечения ложной щенности у собак.

Ключевые слова: собака, ложная щенность, лечение, профилактика, половые органы, молочная железа.

PROPHYLAXIS AND TREATMENT DOG'S FALSE PREGNANCY USING THE PREPARATION
"DOSTINEKS®" AND "KOVINANM®"

Mass A.A., kand. biol. sciences, docent
Kharkov State Zooveterinary Academy, Kharkov

Summary. In article presents results concerning effectiveness of preparations "Dostineks®" and "Kovinan®", scheme administration of the medicine and it's action on genitals and mammary during prophylaxis and treatment dog's false pregnancy.

Key words: dog, false pregnancy, treatment, prophylaxis, genitals, mammary.

УДК 619:616. 98:578

**МІКРОФЛОРА СТАТЕВИХ ОРГАНІВ КОРІВ ПРИ ЕНДОМЕТРИТІ ТА ЇЇ
ЧУТЛИВІСТЬ ДО ПРОТИМІКРОБНИХ ЗАСОБІВ**

Новіцька О.В., к.вет.н., доцент

Гулянич М.М., студентка факультету ветеринарної медицини

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Анотація. З патологічного матеріалу від корів хворих на різні форми ендометриту були виділені монокультури *Streptococcaceae*, *Staphylococcaceae*, *Enterobacteriaceae*, *Micrococcaceae*, *Bacillaceae*, *Lactobacillus* та їх асоціації. Виділені культури перевірялися на чутливість до 18 антибіотиків, ефірних олій та спиртових і водних розчинів прополісу.

Ключові слова: ендометрит, мікроорганізми родин *Streptococcaceae*, *Staphylococcaceae*, *Enterobacteriaceae*, *Micrococcaceae*, *Bacillaceae*, *Lactobacillus*, статеві органи, корови, антибіотики, прополіс.

Актуальність проблеми. Враховуючи принцип убиквітарності мікроорганізми всюдиусуці. Не виключенням є статеві органи тварин, що мають свій мікросвіт. Мікрофлора статевих органів корів має тенденцію змінювати свій склад та кількість залежно від фізіологічного стану та факторів зовнішнього середовища. На початку тільності (1-3 міс.) мікробіоценоз піхви переважно складається з представників родів *Bifidobacterium* (21% *Bifidobacterium sp.*), *Lactobacillus* (21% *Lactobacillus sp.*), родини *Enterobacteriaceae* (19% *E. coli*) та 6-17% становлять інші мікроорганізми.

У строки 3-6 міс. тільності спостерігається підвищення частки мікроорганізмів *Bifidobacterium sp.* та *Lactobacillus sp.* – до 36 % на фоні зменшення частки інших видів мікроорганізмів.

Період глибокої тільності корів (6-9 міс.) характеризується пануванням монокультур лакто- та біфідобактерій, які складають 91% усієї мікрофлори піхви [1]. Безпосередньо перед пологами (за два тижня) та після них мікрофлора секрету піхви та вагінальної частини шийки матки у 88% випадків досліджень змінюється у напрямку умовно-патогенної та патогенної флори. Виділяють *E.coli* (11,7 %), *Staphylococcus aureus* (5,8 %), *Staph. saprofiticus* (11,7 %), *Proteus vulgaris* (5,8 %) на фоні змішаної умовно-патогенної мікрофлори (53 %) (*E. coli*, *Staph. aureus*, *Pr. vulgaris*) [2].

На фоні зниженого імунітету, порушеного режиму утримання та експлуатації, затримці посліду, механічного травмування слизового шару статевих органів під час надання допомоги, мікрофлора стає невід'ємним супутником патології у післяпологовому періоді.

Захворювання на післяпологовий ендометрит становить за даними різних джерел від 10 до 72%. Найчастіше проявляється у зимово-весняний період (21-39 %) та реєструється як у корів після патологічних пологів, так і у корів з фізіологічним перебігом родів [3].

Серед причин виникнення ендометриту розрізняють різні групи факторів, які усі призводять до створення умов для розвитку різноманітної мікрофлори. Так, наприклад, метаболічні порушення (кетози та жирові дистрофії печінки) викликані концентратним типом годівлі викликають негативний ефект на захисний механізм ендометрію. Підвищена концентрація триацилгліцеридів у печінці призводить до зниження цитотоксичної активності нейтрофілів стінки матки, що в свою чергу сприяє підвищенню чутливості до бактеріальних інфекцій [4]. Вірусні захворювання (інфекційний вульвовагинит, вірусна діарея ВРХ та інші), уражують епітелій репродуктивного тракту, так що ендометрій стає абсолютно беззахисним перед секундарною бактеріальною інфекцією (*Arcanobacterium pyogenes*, *Bacteroides melanogenicus*, *E. coli*). Такі бактеріальні інфекції як